

אחרי הכובש בא המגרש. ואחרי היורש

ענד הנהר הגדול

מה עומד להתרחש בלבנון, מבחינה הקשר בינה ובין ישראל?
 אנו צופים בראשיתו של מחזה, שמרה-פוח עליו שתי המילים הצרפתיות: Deja Vu, כבר ראינו.
כל מה שמתרחש עתה בלבנון הדרומית מזכיר את אשר התרחש, בשלב הראשון, בגדה המערבית אחרי הכיבוש.
 ההמשך כימעט נתון מראש.

כאשר פרצה מלחמת ששת-הימים, היה כל עם ישראל משוכנע כי זוהי מלחמת-הגנה מובהקת. גמאל עבדאל-נאצר קם עלינו להשמידנו, ואנחנו השכרנו להורגו. המלך חוסיין כרת ברית עם עבדאל-נאצר ואף פתח איכשהו באש, וקמנו להורגו גם כן. הסורים פתחו בכל העניין, וגם אותם השכמנו להרוג.
אין ספק — הגנה מובהקת.

כאשר ניתנה לחיילי צה"ל הפקודה לת"קוף את הצבא המצרי בחצי-האי סיני, הכריזו שרהביטחון, משה דיין, שאין פנינו לכיבושים, אלא להגנה על המדינה. ראשי-הממשלה, לוי אשכול, מסר הצהרה דומה, ואכן, באותן שעות של התרגשות, פחדים והתרוממות-הנפש, מי חלם על כיבושים? המלחמה התקדמה לה בכוחות עצמה, על פי חוקיה שלה, ובתום ששה ימים היו בידנו שטחים אדירים בדרום, במיוחד ובצפון. מה היה עלינו לעשות בהם? מאותו רגע החל תהליך שהתקדם כמי-למעצמו.

מלחמת, שלום הגליל" נפתחה, כביכול כדי לתחיק את המבצעים" מתחום של 40 קילומטרים. היא לא נועדה לשום כיבוש שים, חם והלילה.
אך מכאן והלאה הכל מתקדם באופן אוטומטי:

תחילה באים החיילים, הם לוחמים, הורגים ונהרגים. אין להם פנאי לחישוב על התוצאות הצפויות. הם ממלאים פקודות, ולעיתים קרובות הפקודות האלה נובעות מעצם התפתחות הקרב.
 שטח שהיה עד לפני כמה שעות שטח זה, שטח אויב, הפך לפתע שטח הכפוף לשלי-טון ישראלי.

מה עושים?
 יש בעיות הדופות. צריכים להחזיר איכ-שהו את החיים התקינים, לכונן סדר כלשהו, להקים מינהל, לחבר מים וחשמל, לתקן ולסלול כבישיגישה.

כך נולד המושל הצבאי. בגדה הוא נקרא בשמו האמיתי, בלבנון, מטעמים של עדינות-נפש, הוא נקרא "יחידת הפדיון".

השם אינו מרמה איש. התושבים באים אל הממשל ותובעים את שיחורו בני-משפחותיהם העצורים. כל מי שיש לו בעייה, בא אל הממשל בבקשה לפתרה. הפקידים, ראשי-המוסדות, השוטרים והמנהלים באים אל המושל כדי לקבל פקודות. גם כשהמושל אינו נקרא מושל אמריקאים אומרים: "אם זה נראה כמו אות, משמע קולות כמו אוזן ומתהלך כמו אוזן, משמע שזה אוזן".
אם זה נראה כמו מושל צבאי, מדבר כמו מושל צבאי ומתנהג כמו מושל צבאי — סביר להניח שזוהו מושל צבאי.

ברגע שיש מושל צבאי, יש שיגרה. הי-חיים מסתדרים באווירה של כיבוש. המי-ממשל הצבאי הוא, מטבע הגדרתו, מימשל זמני. אך בחיי העמים, אין דבר קבוע יותר מדבר זמני.

(המימשל הסובייטי הוא, על פי האידאולוגיה המונחת ביסודו, מימשל זמני מוכר. הוא מקיים רק כל עוד לא התגשמה נבואתו של קארל מרקס, שבמישטר הקומוניסטי המיסגרת של המדינה נמוגה באופן אוטומטי, המדינה הסובייטית נמוגה כבר מזה 65 שנים, וכיום היא חוקה וקשור

זה יותר מפי שהיתה אייפעס. שנאמר: הישמרו לכם מפני דברים זמניים, כי מהם אי-אפשר להיפטר לעולם.)
יש כיבוש. יש מושל. יש מינהל. מה הלאה?

אחרי המושל בא המגרש.
 זוהי תופעה ישראלית, שאין התע-מולה הרישמית מרבה לדבר עליה.
זה קרה ב-1948. זה קרה ב-1967. זה קרה ב-1973. זה לא קרה ב-1956 וב-1973, כי לא היתה אז הזדמנות.

ב-1948 היה המיקרה של ברעם, שפרטיו ידועים היטב ביגלל הטיפול המישפטי. בא קצין כלשהו, והודיע לתושבים שעליהם להסתלק מיד, מטעמי ביטחון. הוא הבטיח שיוכלו לחזור תוך כמה ימים. הם לא חזרו עד היום. הבירור העלה כי בידי הקצין לא היתה שום פקודה בכתב. איש אינו יודע על פי איוו הוראה פעל, ומי יום אר-

עיקריות: הדתית והחילונית. בי מיקרים כאלה, הן פועלות באחווה מלכת, שאין זה אה ורע כשום שטח אחר.

מלאכתו של האידאולוג הדתי פשוטה בתכלית. עליו רק למצוא בתנ"ך את הפ-סוקים המתאימים, המוכיחים כי אלוהים הבטיח לנו את השטח הכבוש.
מפני שאלוהים היה ליברלי מאוד כהבטחותיו, ולמעשה הבטיח לנו את מולדתם של כל העמים הי-שכנים, אין כל בעייה.

לעולם לא יעזוב את ענתות. ירושלים שחוברה לה יחדיו, חברון, עירו של אבי-רהם אבינו. רמאללה, נחלת אבותינו, ירי-חו, עירה של הזונה הלאומית הראשונה, שומרון, עירה של איובל, וכן הלאה.

האידאולוג החילוני אינו זקוק לפסוקים. יש לו את-הפירה. הוא חופר — והופ, מתגלות עתיקות עמנו. עיר עתיקה. פסי-פס. עיר ישראלית מתקופת-האבן הקדומה.

חוף צור: אלוהים הבטיח גם אותו

(לא היו אז עדיין ישראלים? אין דבר!) הטלוויזיה, הרדיו והאמרגנים הפרטיים מומינים שירים. השירים מייצרים בשרי-טת הסרט הנע: דתיים ולאומניים. משע-שעים וסחוט-דמעות — הכל לפי טעם המומין והמשלם. חירבת-מושב-ערף, חזר-נו אליך שנית (שלישית, רביעית). על פיסת היר הגרניום, מים לאחאב המלך.
יש פסוק, יש פסיפס, יש שיר. הספחת פוערת.

כך זה כבר התחיל בלבנון.
 פסוקי-הנ"ך יש בשפע. כנען ילד את צידון בכורו. המעושה בתולת בת-צידון, הנני עליך צידון, וצידונים ועמלק ומעון לחצו אתכם. יפקוד ה' את צור. הנני עליך צור. על שלושה פישעי צור, ושלחתי אש בחומות צור. יהיה לצור כשירת הזונה. ובעיקר: מי שהבטיח לנו — ממש לנו, לך ולי! — את כל הארץ מנחל-מצרים עד הנהר הגדול, כלל בנה אוטומטית את צור וצידון והלבנון כולו.

שנאמר, בספר דברים (א', ז'): "בואו הר האמורי ואל כל שכניו, בערבה. בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים, ארץ הכנעני והלבנון, עד הנהר הגדול, נהר פרת".
מי שאינו דתי, יכול להעזר ב"כנענים". לפי ה"כנענים", הצידו-נים היו ביבש עברים. ולראייה, הם דיברו בשפת-עבר.

אחד מאבות התורה הכנענית, שאול טשרניחובסקי, שתירגם את האודיסיאה כתב ליצירה זו הקדמה, שבה הוכיח כי היצירה היוונית מבוססת על יומני-אנוניות של ספנים שמיים, ממצא כנעני-צידוני לפי

הכנענים של ימינו, הכנענים דאו היו עב-רים לכל דבר. מה שהיה שייך להם שייך לנו. המארגונים הם עברים, אחינו. צור ו-צידון ובארות וגבל הם שמות עבריים עתי-קים — הם כאלה באמת ובתמים — ועל כך יש הסכמה מלאה בין הדתיים והכנענים. כבר נמצאו במקום בתי-כנסת עתיקים. לפעמים נדמה לי שיש בצה"ל מחלקה הי-מפעילה בתי-כנסת-עתיקים-ניידים, בעלי פסיפס מהמאה השנייה ועמודים מן המאה הראשונה (לפני או אחרי). ושבע ימים אחרי בוא הצנחנים כבר עומד שם בית-כנסת עתיק למדריין.

אחרי זה באה, כמובן, ישיבת-ההסדר, כי אסור לחיילים להתי-בטל מתורה.

מה בא הלאה? הקיבוץ המאוחד, כי מובן.

אי-אפשר לסמוך על אף אחד. סעד חדאד יכול לשיר ג'מאיל לא יגן על מטולה ונהריה.

לאורך ימים אפשר לסמוך רק על עצמנו, על קיבוצינו האמיצים. כדי להגן על מטולה ונהריה, יש להקים שרשרת אי-סר טראסגית של היאחזויות-נח"ל, שיתאורחו ברבות הימים ויהיו לקיבוצים לכל דבר. מערכת כזאת של הגנה מרח"ב בית מחייבת, כמובן, רשת מתאי-מה של כביש-ירוק וכבישי-אורך. הדחפור העיברי הונך אחרי ה"טנק העברי, כשם שהאשה הולכת אחרי בעלה (או להיפך).

כדי לעבות את ההתנחלויות, מטעמי ביי-טחון גרידא, יש צורך ביישובים עירוני-יים, אשר יספקו את השרותים. צור-עילית וצידון-עילית — כל מי שמסתכל בנוף יודע כבר היכן יש למקם אותן. ובמקום שיש ערים חדשות, שם דרושות נקודות-מגן קידמות. על כן — שרשרת נוספת של היאחזויות, מצפון לקודמת (או, בלשון החדשה, "מקדימה"). כדי להגן על גושיהתיישובות שכבר הפך, עובדה ב"שטח".

כיש התיישובות, יש דרישה סבי-רה לטיפוח. האם נפקיר את מיטב בחורינו לחסיון של כל מיני חדאד וג'מאיל שהם (אחרי ככלות הכל, ורק בשיוח פרי-טיות לגמיה, ערבושים? הרי זהו מצב בלתי-נסבל.

יש להחיל את החוק וההמשפט והשיפוט של ישראל.
 נכון, זה לא נכלל במפת ארץ-ישראל שהתנוססה בראש הכרוזים של אצל. אבל גם רמת-הגולן לא היתה שם. ורמת-הגולן סופחה. ואין לשכוח כי התנועה הציונית דרשה כבר בוועידת-השלום של וורסאי, בתום מלחמת-העולם הראשונה, לקבוע את הגבול הצפוני של ארץ-ישראל לאורך נהר-הליטאני. (לעזאזל, מהו שמו העברי של הנחל הזה?)

וכך, ביום בחור ויפה, יסופחו חבל-צור וחבל-צידון וחבל נכפים (דשעבר במטיח) וחבל מצדיחמד (דשעבר בפור) למדינה.
 וסוף-סוף נתפנה להסתכל מיוצחה, לחבל דמשק וחבל מואב וחבל עמון, שלא לדבר על חמת והגילעד — כל אלה מקומות שאלוהים הבטיח לנו, ושאליהם הגיע דויד המלך, ושניתן לגלות בהם בתי-כנסת עתי-קים. ושהם בלי כל ספק חלק מנחלת-אביר-תינו. אחרי שיתקפו אותנו, כמובן.

ה יקרה, בביטחון מוחלט, אם צה"ל יישאר בלבנון במשך יותר מאשר כמה שבועות.

יש לתנועה היסטורית, כמו זו שלנו, חוקים וכללים משלה. שאינם תלויים ב"איש. הם טבועים במהותה. אין צורך ב"גיף, בשרון, באנשי התחיה או ברכ ליונגר כדי שהדברים יתפתחו כך. הם יעשו זאת מעצמם.